

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027

Kunnanhallitus 04.11.2024 § 251

Valmistelija: vt. kunnanjohtaja Kari Auvinen

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvion sitovuustason mukaisesti valtuusto hyväksyy toimielintasoiset toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi valtuusto hyväksyy konserniyhtiöille strategiset kehittämistavoitteet. Talousarviossa kuvatun kokonaistalouden ja toiminnan ohjaus jalkautuu eteenpäin toimielinten palvelusuunnitelmapäätöksillä joulukuussa.

Taloussuunnitelman valmistelu käynnistyi kunnanvaltuuston kesäkuussa 2024 hyväksymällä suunnitteluohjeella, johon perustuen kunnanhallitus antoi elokuussa suunnitteluohjeeseen perustuvat vuoden 2025 talousarvion toimielimittaiset eurotavoitteet. Talousjohtaja jalkautti valmisteluohjeistukset jokaisen talousarviota valmistelevan toimielimen kokouksessa elokuussa. Lisäksi talousarvioesityksiä valmistelevien lautakuntien puheenjohtajistolle järjestettiin erillinfo kokonaistaloudesta 19.8.2024. Lautakuntaesitysten valmistettua lautakuntien puheenjohtajat + kunnanhallitus ja valtuustoryhmien puheenjohtajat kokoontuivat lautakuntaesitysten ja kokonaistalouden tilannekatsauksen perusteella pidettyyn yhteenvetotilaisuuteen 19.9.2024.

Kunnanhallitus käsitteli taloussuunnitelmakauden 2025-2027 kokonaistaloutta ja lautakuntien talousarvioesityksiä 3.- 4.10.2024 pidetyssä seminaarissa. Kunnanhallituksen seminaarissa antamat linjaukset on otettu huomioon talousarvioesityksen jatkovalmistelussa. YT-ryhmä on käsitellyt kokonaistalouden tilannetta ja taloussuunnitelmaesityksen valmistelutilannetta viimeksi syyskuun kokouksessaan.

Kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2025 veroprosentit kokouksessaan 30.10.2024. Kesäkuun suunnitteluohjeen mukaisesti vuoden 2025 veroprosentit ovat samat kuin vuonna 2024.

Talousarvioesityksen 2025 vuosikate on noin 8,2 milj. euroa (324 euroa/as.) ja tilivuosi on runsaat 2,3 milj. euroa alijäämäinen. Suunnitteluohjeen mukaisesti alijäämäisyyskehitys kuitenkin katkeaa vuoteen 2025, sillä vuonna 2026 arvio ylittää likimain 0-tulokseen ja vuoden 2027 osalta arvio on vajaat 2,5 milj. euroa ylijäämäinen. Suunnitteluohjeeseen verrattuna talousarvioesityksen 2025 alijäämä on hieman (0,3 milj. euroa) suurempi, mutta vastaavasti vuosien 2026 ja 2027 yhteenlaskettu ylijäämäarvio on suunnitteluohjetta noin 2,1 milj. euroa parempi.

Vaikka kokonaistalouden arvioidaan kääntyvän suunnitelmakaudella ylijäämäiseksi, Lempäälän haasteena on vuosien 2023-2025 yhtäaikaisten ja poikkeuksellisen mittavien investointien aiheuttaman lisävelkaantumisen katkaisu. Tilannekuvaa on ohjattu kevään 2024 sopeutusohjelmapäätöksen yhteydessä linjatulla 12 milj. euron vuosittaisella investointikatolla vuodesta 2027 lukien. Taloussuunnitelman

2025-2027 investointiohjelma on valmisteltu yhdyskuntalautakunnassa ko. linjauksen mukaisesti. Meneillään olevien investointihankkeiden johdosta bruttoinvestoinnit ovat vuonna 2025 vielä runsaat 23,5 milj. euroa, mutta vuonna 2026 investointitaso alenee 13,0 milj. euroon ja vuonna 2027 11,35 milj. euroon. Lempäälän asukaskohtainen velkamäärä nousee vuosiksi 2025-2026 yli 5000 euroon, josta se lähtee investoinnit ylittävän vuosikatteen myötä vuonna 2027 lievään laskuun. Velan määrä ylittää kuitenkin lähivuosina Lempäälän kuntastrategisen tavoitteen, jonka mukaan asukaskohtainen velkamäärä on alle Tampereen kaupunkiseudun kehyskuntien keskiarvon

Taloussuunnitelma-asiakirja 2025-2027 on esityslistan liitteenä.

Kunnanvaltuusto käsittelee talousarviota ja taloussuunnitelmaa kokouksessaan 27.11.2024. Valtuutetuille järjestetään info/keskustelutilaisuus taloussuunnitelmaesityksestä 13.11.2024.

Toimivalta: Kuntalaki 110 §

Lisätietoja: vt. kunnanjohtaja Kari Auvinen, puh. 050 68148

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää 1. esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 liitteen mukaisena. 2. oikeuttaa vt. kunnanjohtajan tekemään taloussuunnitelma-asiakirjaan vähäisiä teknisiä muutoksia.
Käsittely	Yksimielisesti hyväksytyt muutokset Keskustelun kuluessa kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti seuraavat muutokset: s. 8: Perustettavat vakanssit: Henkilöstöasiantuntija 1.1.2025 (Kunnanhallitus, henkilöstöprosessi). s. 10: Lempäälän kunnanvaltuusto on hyväksynyt toukokuussa 2022 uuden kuntastrategian, joka ulottuu vuoteen 2030 saakka. s. 13: Lempäälän kunta on saanut Lapsiystävällinen kunta –tunnustuksen joulukuussa 2023. s. 24 poistetaan seuraava lause: Henkilöstöprosessin organisaatiouudistuksen myötä henkilöstöjohtajan virka lakkautetaan helmikuussa 2025. s. 25: Talouspalvelut ottavat aiempaa selvemmin roolia sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien koordinoinnista. s. 35 poistetaan seuraavat lauseet: Palveluverkkouudistuksessa pyritään suunnittelemaan henkilöstön järkevää käyttöä myös poikkihallinnollisesti yhdessä aamu- ja iltapäivätoiminnan kanssa. Tällä tavoin pyrimme monipuoliseen resurssien käyttämiseen ja hillitsemään sijaismäärärahojen käyttöä. s. 45 lisätään teemaan ”Yhteisöllisyys ja osallisuus” uusi talousarviotavoite ”Paikallisten toimijoiden mukaan ottaminen eri tapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen” ja uusi mittari ” Tapahtumien määrä ja järjestötyönvuosikello”.

s. 49 poistetaan palvelusuunnitelman ensimmäisestä lauseesta sana "seuraavien".

s. 50 poistetaan lause: Tämä vaikuttaa hankkeiden edistymisen aikatauluihin.

s. 51 lisätään seuraava lause: "Kaikessa palveluostamisessa toteutetaan parempaa kokonaishallintaa ja seurantaa."

s. 53 poistetaan seuraava lause: Kaipion alueen purkutöille on varattu määrärahat, Asuntomessujen pysäköintialueen rakentamisen tieltä."

s. 55 siirretään talousarviotavoite: "Parannetaan liikenneturvallisuuden olosuhteita laatimalla kunnan taajamiin katuhierarkiaa kuvaavat kartat" sekä mittari "Kartat laadittuna vuoden 2025 loppuun mennessä." palvelusuunnitelmaan kappaleen neljä loppuun.

s. 55 lisätään palvelusuunnitelmaan kappaleen kaksi loppuun: ", tavoitteena ratkaista puutarhajätteen vastaanotto toiminnan jatkuminen."

s. 56 muutetaan puunmyynnin tuottotavoite vuodelle 2025 250 000 euroon.

s. 62 lisätään taulukkoon, alaotsikon "Liikuntapaikka- ja talonrakennusinvestoinnit" uudeksi kohdaksi: "Ruskea-ahteen liikuntapaikan (vuodelle 2026 200.000 €) huoltorakennuksen suunnittelussa huomioidaan Saikan-talon käyttöön sekä muuhun käyttöön soveltuvat WC- ja muut tilat."

s. 65. Mainitaan taulukossa vireillä oleva tytäryhtiösulautuminen 1.1.2025

s. 68: Käyttöaste pysyy korkealla, vähintään 98 %

Äänestykset

1. Keskustelun kuluessa esittelijä muutti sivun 28 "Lasten, nuorten ja perheiden palvelut" alaotsikon ensimmäisen kappaleen seuraavaksi: "Aamupäivätoimintaa järjestetään isoilla alakouluilla ja Kuokkalan koulussa esioppilaille. Iltapäivätoimintaa järjestetään kaikissa kunnan kouluissa esioppilaille sekä ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille. Kyläyhdistysten ym. kanssa selvitetään mahdollisuutta aamukerhotoiminnan järjestämiseen kyläkouluilla."

Keskustelun kuluessa Pauliina Österberg esitti, että aamu- ja iltapäivätoiminta säilytetään nykyisellään.

Keskustelun aikana Anita Huhtala kannatti Pauliina Österbergin muutosesitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että oli tehty muutetusta pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, joten asiassa tuli äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Pauliina Österbergin muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi ehdotukset yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Aspila Riina, Huhtala Pasi, Korkatti Mika, Kuisla Johanna, Niemi Veijo,

Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Virtanen Kari ja Palokangas Juho) ja 2 EI-ääntä (Huhtala Anita ja Österberg Pauliina).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 9 – 2 muutettu pohjaehdotus on tullut kunnanhallituksen päätökseksi.

2. Keskustelun kuluessa Pasi Huhtala esitti sivulle 53 alaotsikon ”liikunta-alueet” alle seuraavan muutosehdotuksen: ”Tykkilumiladun käyttöön palataan ja sen käytöstä peritään jatkossa 40 euron kausimaksu tai 10 euron kertamaksu. Polttopuiden määrärahoista poistetaan 10 000 euroa.”

Keskustelun kuluessa Kari Virtanen kannatti Pasi Huhtalan muutosehdotusta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, joten asiassa tuli äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Pasi Huhtalan muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi ehdotukset yksimielisesti.

Suoritettiin nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Aspila Riina, Huhtala Anita, Korkatti Mika, Kuisla Johanna, Niemi Veijo, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Österberg Pauliina ja Palokangas Juho) ja 2 EI-ääntä (Huhtala Pasi ja Virtanen Kari).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 9 – 2 pohjaehdotus on tullut kunnanhallituksen päätökseksi.

Muut merkinnät

Keskustelun kuluessa Anita Huhtala esitti, että sivun 31 alaotsikon ”Esi- ja perusopetuksen tuntijako”, toinen kappale poistetaan. Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että esitystä ei ollut kannatettu, joten se raukesi kannattamattomana.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että sivitysjohtaja Nina Lehtinen saapui kokoukseen ennen tämän pykälän käsittelyä klo 17.54 ja poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.21.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Juho Palokangas oli poissa kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.10-18.11.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.20-19.29. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi kokouksen läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 20.45.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Pauliina Österberg jätti asiassa eriävän mielipiteen.

Kunnanvaltuusto 27.11.2024
675/02.02.00/2024

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 liitteen mukaisena.

Päätös

Tiedoksi kunnajohtoryhmä, kunnanhallitus, lautakunnat, talousprosessi